

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ СИСТЕМИ
ТА КОМПЛЕКСИ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки РВО Магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.е.н., старший викладач Дидів І.Б.

Обговорено та рекомендовано
до затвердження Вченою радою
факультету землевпорядкування
та туризму,
методичною комісією факультету
Протокол №2 від 06.09.2022 р.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Туристично-рекреаційні системи та комплекси» складена для підготовки здобувачів вищої освіти РВО Магістр спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є освоєння практичних та теоретичних аспектів діяльності у туристично-рекреаційній сфері.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета - надання здобувачам вищої освіти знання про туристично-рекреаційні комплекси та туристично-рекреаційний потенціал регіону, особливості та тенденції стратегії екологічно збалансованого використання природно-рекреаційних ресурсів, а також засвоєння здобувачами вищої освіти знань про структуру і значення туристично-рекреаційних ресурсів території, форми, ефективність та наслідки туристично-рекреаційного природокористування та його вплив на стан ландшафтів, їх збереження та можливості відновлення під час провадження туристичної діяльності.

1.2. Основні завдання: засвоєння здобувачами вищої освіти знань про туристично-рекреаційні комплекси регіону, вплив туристичної діяльності на стан природних ресурсів, обґрунтування заходів щодо раціонального використання ресурсів території, збереження і охорони навколишнього природного середовища, набути практичних вмінь і навичок ефективного використання природних ресурсів у туристичній діяльності.

1.3. Вимоги до знань та умінь:

В результаті вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень в туризмі” здобувачі повинні:

Знати:

- сутність та класифікацію туристично-рекреаційних ресурсів;
- засвоєння теоретичних основ з питань туристично-рекреаційних ресурсів та комплексів;
- характеристика туристично-рекреаційного потенціалу територій;
- аналізувати та порівнювати різні територіальні рекреаційні системи;
- формування практичних навичок роботи здобувачів щодо використання методів оцінки туристично-рекреаційного потенціалу територій;
- критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем в туристично-рекреаційній діяльності;
- методи визначення та оцінки туристично-рекреаційного потенціалу;
- нормативно-правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг.

Вміти:

- аналізувати розвиток туристично-рекреаційного потенціалу регіону та країни;
- оцінювати туристично-рекреаційні ресурси;
- складати характеристику рекреаційних зон країни;
- організовувати ефективну роботу територіальної рекреаційної системи;
- формувати програми відпочинку й конструювати цикли рекреаційних занять;
- розробляти стратегічні плани щодо ефективного використання природних ресурсів;
- визначати проблеми та перспективи розвитку певного регіону або країни.

1.4. Компетенції набуті за результатами вивчення дисципліни

За результатами вивчення дисципліни здобувачами спеціальності 242 Туризм будуть набуті загальні та фахові компетенції, а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

Програмні результати навчання

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН.9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (анотація)

Тема 1. Загальні визначення, основні поняття та теоретичні аспекти туристично-рекреаційних ресурсів і комплексів. Основні поняття, об'єкт, предмет та завдання навчальної дисципліни. Сутність туристично-рекреаційних ресурсів, її основні функції. Теоретичні аспекти розвитку туристично-рекреаційних комплексів. Поняття про туристично-рекреаційні ресурси та потенціал території.

Тема 2. Особливості обслуговування та туристично-рекреаційні потреби суспільства. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Статистичне

визначення поняття «турист». Класифікація рекреаційної діяльності. Сутність і характеристика рекреаційного попиту. Методи дослідження рекреаційних потреб. Туристично-рекреаційні потреби, чинники їх формування, диференціація і взаємодія.

Тема 3. Оцінка та характеристика туристично-рекреаційного потенціалу. Концепції та види оцінки туристично-рекреаційних комплексів. Підходи до оцінювання туристично-рекреаційних комплексів. Особливості оцінки окремих видів туристично-рекреаційних комплексів. Проблеми проведення оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів та її значення. Характеристика туристично-рекреаційного потенціалу регіону, SWOT-аналіз.

Тема 4. Територіальна рекреаційна система. Поняття територіальної рекреаційної системи, її потенціал. Підсистеми територіальної рекреаційної системи. Властивості територіальної рекреаційної системи. Ієрархічність територіальної рекреаційної системи. Стійкість територіальної рекреаційної системи. Типологія територіальних рекреаційних систем.

Тема 5. Рекреаційне районування України. Основні принципи й аспекти рекреаційного районування. Варіанти рекреаційного районування. Характеристика рекреаційних районів України. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України.

Тема 6. Характеристика рекреаційних регіонів світу. Рекреаційне районування світу. Європа – провідний рекреаційний регіон світу. Особливості розвитку туристичної сфери та її характеристика. Рекреаційні комплекси Африки та її основні рекреаційні центри. Рекреаційні комплекси і центри туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону. Рекреаційні ресурси та характер рекреаційної спеціалізації.

Тема 7. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг. Державне та регіональне регулювання рекреаційної сфери. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг. Застосування нормативно-правової бази з метою організації якісних рекреаційних послуг.

Тема 8. Проблеми та перспективи розвитку туристично-рекреаційних комплексів в Україні та світі. Основні орієнтири розвитку рекреаційної сфери України на сучасному етапі. Проблеми підготовки кадрів для надання рекреаційних послуг. Фактори, що гальмують розвиток світової туристичної індустрії. Перспективи розвитку туристсько-рекреаційної діяльності в Україні та світі.

Дисципліна вивчається загальним обсягом 4 кредити із загальною кількістю 120 годин, з яких 48 години відводиться на аудиторні заняття (16 год. лекцій і 32 год. практичних занять), 42 год. на самостійну роботу. Передбачається 3 тижневих аудиторних години для денної форми навчання. Курс завершується складанням іспиту.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2009. 489 с.
2. Ващенко Н. П. Рекреаційні комплекси світу : практикум. Київ : КНТЕУ, 2007. 120 с.
3. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 202 с.
4. Мальська М. П. Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика : навч. посіб. К. : Центр навч. л-ри, 2012. 248 с.
5. Мальська М. П. Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму: підручник. К. : «Центр учбової літератури», 2017. 244 с.
6. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. Посібник. Київ : Знання, 2008. – 343 с.
7. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія. Одеса: ОНЕУ, 2016. 262 с.
8. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : навч. Посібник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 107 с.
9. Словник-довідник: туризм і природно-рекреаційний потенціал. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 108 с.

Допоміжна

1. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційного природокористування: механізми формування та реалізації: монографія. Луцьк : Надстир'я, 2007. – 171 с.
2. Іванунік В. О. Концепції оцінки рекреаційно-туристських ресурсів: навч. посібник. – Чернівці : ЧНУ, 2011. – 84 с.
3. Немець Л. М. Туристсько-рекреаційні ресурси світу: навчально- методичний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 102 с.
4. Lypczuk V., Kotliński W., Dydiv I. Wykorzystanie zasobów agroturystyki w regionie Karpackim Ukraine. Gospodarka I finansy. Współczesne wyzwania rozwoju społeczno-ekonomicznego polski i europy. Kielce, 2015. No 6. P. 147-158
5. Dydiv I. Tendence of Rural Green Tourism Development in Ukraine on the basis of forecasting. Zeszyty Naukowe WSTiE. 2022, Tom 22, №2. S. 46–56.
6. Дидів І. Б. Туристично-рекреаційний потенціал Львівської області. Сучасний рух науки: матеріали тез X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., що присвячена головній місії Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience» – прокласти шлях розвитку сучасної науки від ідеї до результату (м. Дніпро, 2-3 квітня, 2020 р.). Дніпро, 2020. Т. 1. С. 376-381.
7. Дидів І. Туристична привабливість Львівщини. Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій: матеріали XXI Міжнар. науково-практ. форуму (м. Дубляни, 22 – 24 вересня 2020 року). Львів: ННВК «АТБ», 2020. С. 109-113.
8. Дидів І. Б., Дидів А. І. Оцінка екологічних впливів туристичної діяльності на навколишнє середовище. Географія та туризм: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди: (м. Харків, 26 лютого, 2021 р.) / за заг. ред. Лоцмана П. І. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2021. С. 74–81

9. Dydiv I. Assessment of tourist and recreational potential of Lviv region. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (March 12, 2021, Vilnius, Republic of Lithuania) European Scientific Platform. Vilnius, 2021. Vol. 3. P. 161-163. DOI 10.36074/scientia-12.03.2021.
10. Дидів І. Оцінка ефективності використання туристично-рекреаційного потенціалу Львівської області. Індустрія туризму і сфера гостинності в Україні та світі: сучасний стан, проблеми й перспективи розвитку: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 29 листопада 2021р.) Луцьк, 2021. С. 17-20.

Інтернет-ресурси

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України
www.rada.kiev.ua - Верховна Рада України.
www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України.
<http://icps.com.ua/> – Міжнародний центр перспективних досліджень.
<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.
<http://www2.unwto.org/> – Всесвітня туристична організація.
<https://etc-corporate.org/> – Європейська туристична комісія.
<http://www.tau.org.ua/> – Туристична асоціація України.
<https://uata.com.ua/> – Українська Асоціація туристичних агенцій.
<http://altu.com.ua/Altu/About/> – Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ).
<http://lart.lviv.ua/> – Львівська асоціація розвитку туризму.
<http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського.
<https://www.tourism.gov.ua> - Державне агентство розвитку туризму.
<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.
<http://www.uaeta.net> - Українська асоціація активного та екологічного туризму.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - іспит.